

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

14-1665/10
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 15632 датум 15. 09. 2010.

На основу члана 138. став 1. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 98/06) и члана 31. став 2. Закона о Заштитнику грађана („Сл. гласник РС“ бр. 79/05 и 54/07) у поступку контроле законитости и правилности рада Градске управе за опште послове А..., Заштитник грађана

УТВРЂУЈЕ

Градска управа за опште послове Града А... је, доношењем решења о промени личног имена, начинила повреду права детета М. М. сада Д... на очување идентитета, тако што је:

- одлуку о промени личног имена детета М. М. донела мимо одредби Породичног закона којима се регулише промена личног имена детета;
- приликом одлучивања о захтеву за промену личног имена, пропустила да детету М. М. постави колизијског старатеља, имајући у виду да постоји сукоб интереса детета и законског заступника;
- применила Правилник о поступку за одређивање и промену личног имена ("Службени гласник СРС", бр. 6/83), који је престао да важи ступањем на снагу Породичног закона 01. јула 2005. године.

На основу утврђених недостатака у раду Заштитник грађана упућује Градској управи за опште послове Града А... следећу

ПРЕПОРУКУ

Градска управа отклониће повреду права детета М. М. на очување идентитета, тако што ће:

- без одлагања поновити поступак о промени личног имена детета М. М. по службеној дужности;
- у новом поступку, применом члана 265. Породичног закона, поставити колизијског старатеља детету;
- поново одлучити о захтеву у складу са одредбама Породичног закона којима су предвиђени поступци у којима се детету може променити лично име.

Градска управа ће обавестити Заштитника грађана без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема ове препоруке, о поступању по њој.

Разлози

При утврђивању повреде права детета и давању препоруке, Заштитник грађана се руководио следећим утврђеним чињеницама и околностима:

Детету М. М., рођеној 2005. године у Новом Саду, одређено је по рођењу, презиме М..., по презимену оца С. М. Отац девојчице је преминуо ... 2005. године. Мајка девојчице, Ј. Д. је након смрти оца детета, поднела захтев за промену личног имена, о коме је Градска управа за опште послове Града А... одлучила доношењем решења о промени личног имена девојчице на Д..., што је ново породично презиме мајке.

Оцењујући да подаци којима располаже указују на могућност повреде права детета М. М. на очување идентитета, одржавање породичних веза и поштовање њених најбољих интереса, Заштитник грађана је на основу члана 29. став 1. Закона о Заштитнику грађана („Службени гласник РС“, бр. 79/05 и 54/07) покренуо поступак контроле законитости и правилности рада Градске управе, о чему је, у складу са одредбама члана 29. Закона обавестио Градску управу. Истим актом затражено је изјашњење о свим чињеницама и околностима значајним за оцену правилности и законитости рада органа управе, а нарочито да ли је спроведен поступак промене личног имена детета М. М. и уколико јесте, затражено је достављање детаљног извештаја и копија списка предметног поступка.

На основу изјашњења Градске управе (акт бр. од2010. године), утврђено је да је донето решење бр. ... од ... 2009. године о промени личног имена детета М. М. Решење је постало правноснажно 2009. године. Орган управе је констатовао да је захтев за промену личног имена детета поднела мајка, јер самостално врши родитељско право и да је мајка једини законски заступник детета, јер је отац девојчице преминуо 2005. године. Такође, орган управе је навео да је решење о промени личног имена девојчице донето у складу са позитивним прописима, јер родитељи имају право и дужност да заступају дете у свим правним пословима и у свим поступцима, а имајући у виду да мајка самостално врши родитељско право, имала је право да овакав захтев поднесе. Орган управе је истакао да у предметном случају нема дилеме јер ако родитељи могу да одређују име и презиме детета, исто тако могу и да га мењају.

Градска управа, као државни орган, дужна је да штити право детета на очување идентитета, које је гарантовано Конвенцијом о правима детета и Уставом Републике Србије. Презиме, као део личног имена и личног и породичног идентитета, представља везу детета са његовим родитељима и другим прецима и сродницима.

Начин заштите и остваривања права детета на очување идентитета утврђен је *Породичним законом*, према чијим се одредбама детету може променити презиме, као део личног имена одређеног по рођењу, искључиво у поступцима утврђивања и оспоравања материнства, односно очинства и у поступку усвојења (чл. 349. Породичног закона). Промена презимена детета из других разлога није законита и представља противправно, неоправдано и непотребно гашење породичних веза детета са родитељем, односно прецима и сродницима.

Поступајући државни орган је супротно наведеним одредбама *Породичног закона* одлучио о промени личног имена детета у случају који није предвиђен одредбама Закона и применио *Правилник о поступку за одређивање и промену личног имена* ("Службени гласник СРС", бр. 6/83), који је престао да важи ступањем на снагу *Породичног закона*, 1. јула 2005. године.

Породични закон је заштиту интереса детета у свим поступцима пред државним органима обезбедио изричитом обавезом постављања колизијског старатеља уколико у поступцима између детета и његовог законског заступника постоје супротни интереси (чл. 268. ст. 2. Закона). У *Закону о општем управном поступку* је предвиђена могућност покретања понављања поступка од стране органа који је донео решење које је постало коначно, уколико странку у поступку није заступао законски заступник (чл. 239. Закона).

Заштитник грађана је, тек након истека рока од једне године у коме се, по основу службеног надзора, може тражити од органа управе укидање коначног решења због погрешне примене материјалног права (чл. 253. и 254. Закона о општем управном поступку), дошао до сазнања о повреди права детета М. М. Имајући у виду да се ради о грубом кршењу права детета на идентитет и других права која из овог права проистичу, Заштитник грађана је препоручио Градској управи да спречи даље настајање последица кршења права детета и у поновљеном поступку, применом релевантних одредаба *Породичног закона*, без одлагања отклони утврђену повреду права детета М.М.

У поступку доношења одлуке о промени личног имена четворогодишњег детета М. М., Градска управа је била дужна да према одредбама *Конвенције о правима детета*, *Устава Републике Србије*, *Породичног закона* и *Закона о општем управном поступку*, а с обзиром да је захтев мајке супротстављен праву детета на очување идентитета, детету постави колизијског старатеља који би штитио права детета у овом поступку. Такође, орган управе је био дужан да у току целог поступка води рачуна о принципу поштовања најбољих интереса детета и императивним нормама *Породичног закона* о промени презимена детета.

Након утврђивања свих релевантних чињеница и околности Заштитник грађана, применом чл. 31. ст. 2. Закона, утврдио је кршење права детета и дао препоруку поступајућем органу управе у циљу отклањања уочених недостатака у раду и унапређења рада органа управе, као и у циљу спречавања сличних пропуста у будућности.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Саша Јанковић

Доставити :

- Градској управи за опште послове Града
А...
- у списе предмета